

Геліополіс

Дмитро Загул

Де в сивій млі холодних літ
Спинився скандінавський глетчер
І північний, одвічний лід
Розлився, як бурхлива течінь,
Де вбогий, темний трогладіт
Лякливо зустрічав свій вечір, —
Тут народився давній міф
Про дивні, незвичайні речі,
Що саме тут, на цій землі,
Де льодовець лишив чорнозем,
Такий придатний для ріллі
На ярину та буйну озим,
Де сонця промені в імлі
Не ставлять опору морозам, —
Засвітить сонячні вогні
Людини переможний розум.
Дніпра непереможний шум
І рев над ребрами граніту
Розхвилював безодню дум
І віру, працею зогріту,
У поступ і в рухливий ум
Людей сподіваного світу,
Яких догадливий дикун
Намітив десь у нетрях міфу,
Де чорна ніч і сіра тьма
В краю, що називався Гера,
Де, вбогі на думки й слова,
Тинялися сини Кімера,
Де сонця й променю нема,
За хибним поглядом Гомера,
Там починається нова,
Для всіх людей щаслива ера.
Дніпре! Ти щодня мілієш,
Ти мілієш день у день
І співати вже не вмієш
Переможницьких пісень.
Стар еси і старомоден,

Невеселий Бористен,
Щоб збагнуते, вже не годен,
Як потужно ми ростем.
Бористене мілководний!
Чи такі ж то голоси
Костянтин Багрянородний
Чув у давніші часи?
Не таку співав ти славу,
Рокотавши громом вод,
Молодому Святославу,
Що ходив на Цар-город!
Дніпре, русичів Славуто!
Ви, пороги голосні!
Переспівано й забуто
Стародавні вже пісні.
Закричала над степами
Не навала лютих орд, —
То гудків, моторів гами
Заглушили твій акорд.

.....
Котить сонний Дніпро
віками зажурені води,
аж доки гранітні пороги
не розгойдають його.

І схаменеться старий,
прокинеться, очі підводить:
хто ж це такий, що посмів
стати мені на шляху?

А!.. Це ж ребра Карпат,
відлоги, пороги, забори,
що супроти діда старого
стали, шикуються в ряд.

Скільки вже їх не гризуть
могутні, розбурхані води,
щоб гомінкому руслу
вирівнять, вигладить путь!

Але ще й досі вони
примушують сердитись діда
так само, як було в віках
сивої старовини.

Ми допоможемо тобі,
знесилений, стомлений Дніпре!
Вільно покотиш у світ
хвилі глибінні свої.

.....
Млинами крутити — не важко!
Що таке вбогий млин?
Дніпре! Ти покрути
Сотні динамомашин!

Луки залляти — не штука!
Дніпре! Ти заливай
Ясним, сонячним світлом
Ніччю цілий наш край!

Човни гойдати — дурниця!
В них дерев'яні носи.
Через пороги до моря
Ти кораблі понеси!

Буркать камінням — дрібниця!
Ти сильним напором вод
Розбуркай на вище і краще
Наш заробітний народ!

Про давнє шуміти — набридло!
Дніпре! Ти зашуми
Про вільне і славне майбутнє,
Що зараз збудуєм ми!

.....
Прокенезійський Арістей,
Поет, священник і мандрівник,
Чимало розповів речей
Таких, до жаху неймовірних,

Про неймовірний край оцей,
Якому вже не знайдеш рівних,
Бо з "Арімаспових вістей"
Багато до безглуздя дивних.

А що сказав би цей дивак
Про нашу варварську країну,
"Країну скітів", якби так
Прийшлося вченому елліну
Побути на оцих степах?
Яку б смішну він скорчив міну?
Тепер чи потяг, чи літак
Його злякав би до загину.

Тепер на весь оцей простір,
На древню Скітію імлисту
Засяє міліоном зір
Веселих ліхтарів намисто,
Звідсіль розіллє вздовж і вшир
Свою енергію вогнисту
Людини гордий архітвір —
Величне електричне місто.
1927р.